

RUCSAC PENTRU UREMURI DE CRIZĂ

Cum reacționăm la dezastre? Chestionar

Prof. Viorel Dinu
Consilier școlar CJRAE Prahova

Ca orice profesor aflat în imposibilitatea de a se întâlni cu elevii lui, în mediul ofertant al clasei, am accesat platforma on-line ca modalitate de a ține vie ideea de învățare în rândul elevilor.

Pe Google Classroom am postat informații, am propus teme de reflecție și dialog, am postat probleme de logică, chestionare. Grupul meu țintă a fost format din elevi de clasa a X-a, învățământ liceal și profesional, disciplina Psihologie.

Am vrut să am și un grup format din profesori și am reușit. Pentru colegii mei am postat un chestionar despre reacțiile posibile la un dezastru, așa cum poate fi socotită această pandemie provocată de atacul dur al coronavirusului. Am primit 60 de răspunsuri.

Iată afirmațiile și scorurile înregistrate:

1. Este posibilă o reacție generală de panică în masă.
Adevărat: 88,3% (53)
Fals: 11,7% (7)
2. Vor apărea dispute legate de cine își va asuma rolul de conducere.
Adevărat: 78,3% (47)
Fals: 21,7% (13)
3. Vor apărea numeroase infracțiuni, în special jafuri, agresiuni și furtușaguri.
Adevărat: 88,3% (53)
Fals: 11,7% (7)
4. Mulți oameni vor claca psihic și/sau emoțional și nu vor putea face față.
Adevărat: 76,7% (46)
Fals: 23,3% (14)
5. Efectele psihologice durează ani de zile, chiar o viață.
Adevărat: 56,7% (34)
Fals: 43,3% (26)
6. Oamenii reacționează, de obicei, prin depresie și disperare care îi blochează.
Adevărat: 56,7% (34)
Fals: 43,3% (26)

7. Când oamenii vor începe să plece din locurile afectate, vor apărea probleme de control al maselor.
Adevărat: 83,3% (50)
Fals: 16,7% (10)
8. Victimele reacționează în general printr-o grijă mai mare față de sine decât față de ceilalți.
Adevărat: 80% (40)
Fals: 20% (20)
9. Oamenii tind să reacționeze prompt în fața unei avertisment legat de o amenințare iminentă asupra vieții lor.
Adevărat: 61,7% (37)
Fals: 38,3% (23)
10. Pe toată perioada stresului, predomină dezorientarea, haosul și durerea fizică.
Adevărat: 63,3% (38)
Fals: 36,7% (22)

Răspunsurile individuale au variat, de la 10 afirmații marcate ca adevărate (9), respectiv, 9 afirmații marcate ca adevărate (14) la 9 afirmații marcate ca false (1), respectiv, 10 afirmații marcate ca false (1)

Testul propus se bazează pe un studiu realizat de Administrația Federală de Apărare Civilă și Grupul de Cercetări asupra Dezastrelor din cadrul Academiei Naționale de Știință (SUA). Cu acea ocazie, au fost intervievate aproape 3500 de victime a peste 25 de catastrofe, incluzând aici bombardamentele atomice din timpul celui de-al doilea război mondial.

Rezultatele, surprinzătoare, arată că, pentru majoritatea oamenilor, este dificil să prevadă în ce fel vor reacționa ei sau alții în fața unor catastrofe.

Toate cele 10 afirmații din test sunt false. Explicațiile specialiștilor americani sunt pertinente.

1. Panica în masă nu este reacția tipică în fața dezastrului. În cazul apariției stresului emoțional, acesta se concentrează, de obicei, asupra griii față de cei dragi, nu a dezastrului în sine.

2. Grupurile nu rămân mult timp fără lideri. Prima noastră tendință este de a căuta autorități consacrate. Dacă ele nu există, alții își vor asuma inevitabil rolul sau li se va acorda statutul de lideri.

3. Deși catastrofele vor incita la situații izolate de comportament antisocial sau infracțional, acesta este mult mai rar și mai scurt ca durată decât se crede în general.

4. Comportamentul de inadaptare este o reacție mult mai puțin frecventă la dezastru decât se crede. Când apare, de obicei, dispare într-o perioadă relativ scurtă și, în mare parte, supraviețuitorii sunt docili și sensibili față de nevoile celorlalți.

5. Subestimarea rezistenței oamenilor care au trecut printr-o tragedie bruscă este un lucru obișnuit. Deși unii vor dezvolta „sindromul supraviețuitorului” (vina de a fi scăpat, în timp ce alții au murit), cei mai mulți se vor întoarce la o viață normală într-o perioadă rezonabilă.

6. Depresia și disperarea, deși prezente în rândul supraviețuitorilor, nu-i împiedică pe oamenii afectați să-și îndeplinească sarcinile.

7. Contrar opiniei populare, îndepărtarea de zona dezastrului este, de obicei, mult mai puțin pronunțată decât apropierea de acea zonă. Participanți la „acțiunea de convergență, sunt cei care-și caută persoanele dragi, salvatorii, curioșii.

8. Rezultatul clar al unui dezastru este adesea solidaritatea socială. Împărtășirea unei amenințări comune la adresa supraviețuirii duce la căderea barierelor sociale și atrage manifestări spontane de generozitate și de grijă.

9. De obicei, oamenii sunt reticenți să acorde atenție avertismentelor. Ei tind să nu creadă gravitatea unei situații, decât dacă au fost instruiți în programe pentru situații de urgență.

10. Deși majoritatea oamenilor care trec printr-o catastrofă suferă de afecțiuni emoționale tranzitorii, acestea nu-i împiedică să reacționeze realist la evenimentele trăite.

Se pare că rasa umană a moștenit adversitățile de tot felul drept condiție a supraviețuirii.

În spiritul celor deduse din studiul citat, observ că românii au capacitatea de a-și gestiona viața, în astfel de perioade, cu maturitate. Apreciez, de pildă, disciplina și responsabilitatea cu care foarte mulți concetățeni și-au asumat distanțarea socială. Sunt recunoscător celor care s-au implicat în variate acțiuni de solidaritate. Încurajez fermitatea deciziilor liderilor.

Nu susțin bombardamentul mediatic. Nu accept confiscarea temei în scopuri politice.

Dar, sunt convins că vom ieși cu toții mai puternici din confruntarea cu pandemia.

Sursa:

Didato, SV - „Testează-ți personalitatea”, Editura Litera, București, 2016.